

НАЦИОНАЛНА
МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

НМД: МРЕЖА ЗА
ПРАВНА ПОМОЩ

Наказателното правосъдие в досег с детето в България – ключови каузи на гражданския сектор

16 юли 2025 г.

Георги Еленков, директор „Политики за децата“

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА:
НАЙ-ГОЛЯМОТО ОБЕДИНЕНИЕ НА ГРАЖДАНСКИ
ОРГАНИЗАЦИИ, АКТИВИСТИ И ПРАВОЗАЩИТНИЦИ,
РАБОТЕЩИ С И ЗА ДЕЦА И СЕМЕЙСТВА В БЪЛГАРИЯ

ПРЕДСТАВЯНЕ!

ВИДОВЕ ЧЛЕНСТВО	ДЕЙНОСТ	ПОЛИТИКИ	ОБЛАСТ
Всички ▾	Всички ▾	Всички ▾	Всички ▾

Сдружение „Нетипичен ум – СДВХ“

Фондация „Подарете книга“

ФОНДАЦИЯ
ПРАВО И ИНТЕРНЕТ
НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ ЦЕНТЪР
ПО ПРАВО И ИНФОРМАЦИОННИ ТЕХНОЛОГИИ

Фондация „Право и Интернет“

Социалната чайна

Кирила Джелепова

Фондация „Докова и Доков за бъдеще“

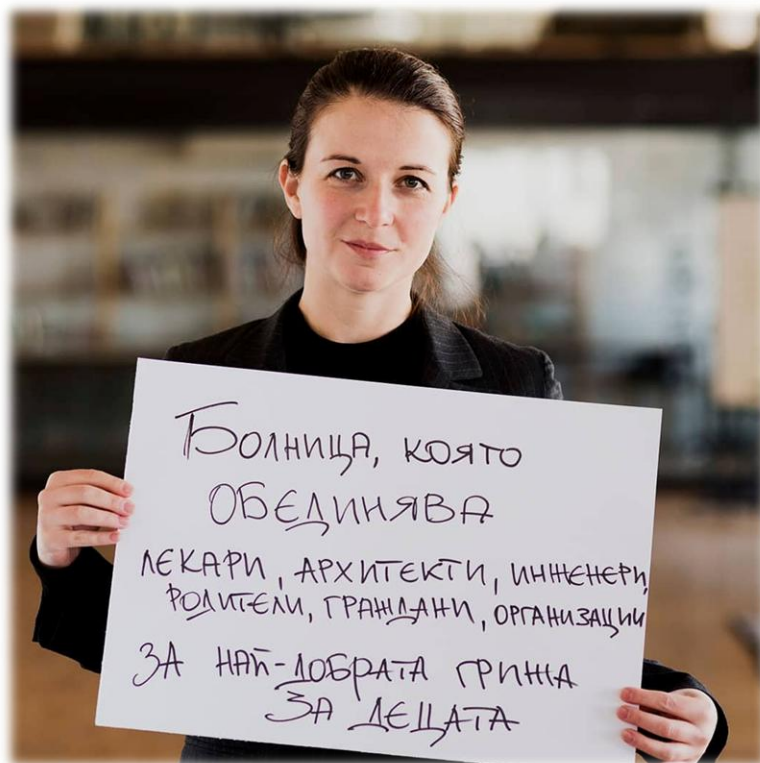
Фондация „За децата с церебрална парализа“

Иван Димитров

Национална мрежа за децата

www.nmd.bg/za-mrezhata/

СЛЕД МЕСЕЦИ НАСТОЯВАНЕ ПРЕД ИНСТИТУЦИИТЕ
НЗОК ще заплаща медицинските храни за болни с недोхранване

НАЦИОНАЛНА
МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

НМД обжалва
указанията за
медицинските храни
за дискриминативни
условия

НАЦИОНАЛНА МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

НМД: МРЕЖА ЗА
ПРАВНА ПОМОЩ

Спечелено
дело в защита
на дете

НАЦИОНАЛНА
МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

НМД с Отворено писмо
по случай делото срещу
обвинения в блудство с
14 деца “пастор”

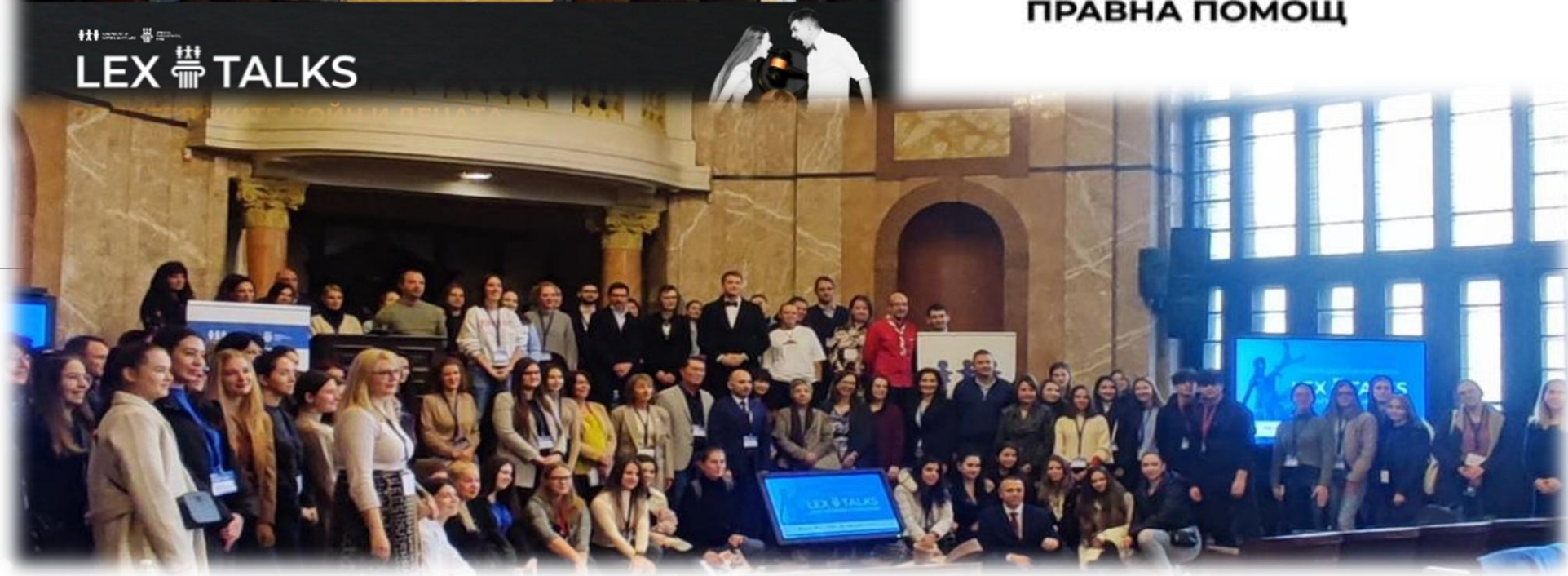
НМД: МРЕЖА ЗА
ПРАВНА ПОМОЩ

LEX TALKS

НМД: МРЕЖА ЗА
ПРАВНА ПОМОЩ

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВАТА НА **ДЕЦАТА В КОНФЛИКТ СЪС ЗАКОНА** (ИЗВЪРШИТЕЛИ НА ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ И ПРЕСТЪПЛЕНИЯ) И НА **ДЕЦАТА ЖЕРТВИ**

- Промени в НПК, ЗМВР, Инструкцията за реда за осъществяване на задържане и ЗПФКПП. Транспонирана в пълнота (?) Директива (ЕС) 2016/800 относно процесуалните гаранции за децата – заподозрени или обвиняеми в рамките на наказателното производство. Методика за сините стаи;
- Реалността в съдебна зала по дела с деца жертви и свидетели
- на престъпления показва твърде много случаи на непознаване и неспазване от страна на съдебните състави на съдебно-следствените действия с деца и **незачитане на процесуалните права и най-добрите интереси на децата**;
- Твърде често продължават да се насрочват разпити на деца жертви в съдебна зала, а не в сини стаи. Липсват специални знания за правата и потребностите на децата, демонстрира се неразбиране на необходимостта активно да се избегне ретравматизацията и повторната им виктимизация

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВАТА НА ДЕЦАТА В КОНФЛИКТ СЪС ЗАКОНА И НА ДЕЦАТА ЖЕРТВИ

- **Нужда да се гарантира изграждането на капацитета на съдии, прокурори, полицейски служители и други професионалисти, работещи с деца в системата на правосъдието относно съдебни процедури, съобразени с децата, техните права и КПДООН. Да бъдат приети единни стандарти за работа с деца в съдебни и извънсъдебни производства (със съотв. диференциация на щадяща грижа за децата жертви, респ. адаптирана грижа за децата извършители и др.).**
- **Да се въведат строги професионални стандарти за подбор, поддържане на квалификацията, конкурентно кариерно развитие и атестация за всички групи държавни служители от системата на правосъдие за деца – в т.ч. обществени възпитатели, служители в затворените институции, социални работници, психолози**

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВТА НА ДЕЦАТА В КОНФЛИКТ СЪС ЗАКОНА И НА ДЕЦАТА ЖЕРТВИ

- Нужда да бъдат предвидени подходящи мерки за гарантиране и ефективно упражняване на правото на непълнолетните обвиняеми и извършители и на децата жертви на **образование и обучение**, правото им на **семеен живот** и достъпа им до **програми за насърчаване на развитието им** и тяхната **ресоциализация и реинтеграция**;
- Уредбата на разширени процесуални права за децата в контакт със закона да обхване и квазинаказателните производства по реда на **УБДХ** (Указ за борба с дребното хулиганство) и **ЗООРПСМ** Закона за опазване на обществения ред при провеждането на спортни мероприятия

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВАТА НА ДЕЦАТА – ЖЕРТВИ НА СЕКСУАЛНИ ПОСЕГАТЕЛСТВА - **КАЗУС**

СЛУЧАЯТ С ПАСТОРА ОТ СЛИВЕН И БЕЗСИЛИЕТО НА ДЪРЖАВАТА ДА ОСИГУРИ ДОСТЪП ДО ПРАВОСЪДИЕ ЗА ДЕЦАТА ЖЕРТВИ

В „Бележник 2024 г.“ представихме в резюме случая на английски пастор, обвинен в системно блудство с 14 момчета от кв. „Надежда“ в гр. Сливен. Това дело е красноречива илюстрация на безсилието на държавата да осигури достъп до правосъдие на децата жертви на престъпления. 9 години след първите сигнали за сексуални посегателства на пастора срещу деца в кв. „Надежда“, безсилието продължава.

2016

Макар да е получил присъда за педофилия във Великобритания, Даниел Хъл преодолява ограниченията за напускане на страната и се заселва в един от най-бедните квартали на България – кв. „Надежда“ в Сливен.

2019

Телевизия БиБиСи излъчва репортаж за Хъл, който се подвизава като пастор и е спечелил значително влияние в общността.

2021

Първо наказателно дело. След пропуснати процесуални възможности в досъдебното производство Хъл е освободен и се завръща в квартала. Продължават сигналите за системно блудство с десетки момчета.

08.
2022

Нов арест и ново досъдебно производство. Нито едно от децата жертви не е разпитано пред съдия. Разпити на децата, макар и проведени в синя стая, са продължили цяла нощ – до 6 ч. сутринта.

08-12.
2024

Всички съдии от РС – Нова Загора се отвеждат. ВКС определя нов съд за гледане на делото – РС – Ямбол.

07.
2024

ВКС разпределя делото на РС – Нова Загора, без обаче да съобрази, че по кориците на делото има секретни материали, които този съд обективно не може да администрира.

06.
2024

НМД и Фондация „За Надежда“ съдействат на „Свободна Европа“ за документален филм, посветен на този фактически отказ от правосъдие за десетки деца жертви.¹⁴⁵ Сигнали на двете организации и адв. Стойко Славов до МП,

2023
2024

Срещу пастора е образувано наказателно дело пред РС – Сливен, по обвинение в системно блудство с 14 момчета от кв. „Надежда“. В продължение на месеци, всички съдии от наказателните и гражданските състави на РС се отвеждат по делото.

лия във Великобритания, Даниел Хъл преодолява ограничения за напускане на страната и се заселва в един от най-бедните квартали на България – кв. „Надежда“ в Сливен.

за Хъл, който се подвизава като пастор и е спечелил значително влияние в общността.

ти процесуални възможности в досъдебното производство Хъл е освободен и се завръща в квартала. Продължават сигналите за системно блудство с десетки момчета.

Нито едно от децата жертви не е разпитано пред съдия. Разпити на децата, макар и проведени в синя стая, са продължили цяла нощ – до 6 ч. сутринта.

САГАТА ПРОДЪЛЖАВА...

- **Съдът отказа да конституира децата като частни обвинители** – стъпка, която би им дала възможността да участват активно в процеса и да защитават своите права. Основание за този отказ стана **спорна практика на Окръжен съд – Ямбол (ВНОХД 51/2025 г.)**, според която искането за конституиране следва да бъде направено още в първото разпоредително заседание след внасянето на обвинителния акт – дори когато това заседание се е провело при липса на адвокати за децата и без реална възможност за упражняване на процесуални права;
- Обжалвахме отказа пред Окръжния съд, като адвокатите на децата жертви посочиха съдебна практика в обратен смисъл (Определение №77 от 19.02.2024 г. по ВЧНД 146/2024 г. на ОС-Пазарджик), която категорично защитава правото на пострадалите да бъдат конституирани като ЧО, включително и на по-късен етап от процеса, когато първоначално са били без правна помощ

НАЦИОНАЛНА
МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

**НМД с Отворено писмо
по случай делото срещу
обвинения в блудство с
14 деца “пастор”**

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВАТА НА **ДЕЦАТА С УВРЕЖДЕНИЯ** В НАКАЗАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

- Чл. 13 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания – участие, валидация, специализация на интервениращите лица;
- Директива 2012/29/ЕС за установяване на минимални стандарти за правата, подкрепата и защитата на жертвите на престъпления остава неизцяло транспонирана, а **правата на хората с увреждания, станали жертви на престъпно посегателство, в т.ч. децата жертви, почти не се признават**;
- Държавата не осигурява на този кръг жертви подходяща подкрепа със свободното сигнализиране на престъплението, психологическа помощ във всеки етап от наказателното производство, предотвратяване на повторно виктимизиране и др.;

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВАТА НА **ДЕЦАТА С** **УВРЕЖДЕНИЯ** В НАКАЗАТЕЛНИЯ ПРОЦЕС

- **Нерядко в ранен етап от полицейското разследване психиатър дава експертно становище със заключение, че лицето, по силата на медицинската си документация, не е в състояние да възприема обективно случилото се;**
- **Както показва проучване на Фондация КЕРА, до съдебната система не достигат случаи на деца жертви на престъпление, които имат сериозни комуникационни затруднения;**
- **В немалко казуси институтът на запрещението осигурява на настойниците „имунитет“ срещу наказателна отговорност и „узаконява“ актове на малтретиране и престъпления;**
- **Съществуват форми на малтретиране и престъпления против деца с увреждания, които остават напълно невидими за българското общество, поради самата същност на предоставяната институционална грижа – напр. случаят от 2018 г. с насилие над деца и младежи в дом в гр. Габрово**

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВТА НА ДЕЦА, ЖЕРТВИ НА **ОНЛАЙН ПРЕСТЪПЛЕНИЯ**

ГАРАНТИРАНЕ ПРАВТА НА ДЕЦА, ЖЕРТВИ НА **ОНЛАЙН ПРЕСТЪПЛЕНИЯ**

- Практиката на наказателните състави по дела за онлайн престъпления – противоречива. Така например, някои съдилища признават определен вид събрани с електронни средства доказателства, а други – не, поради липсата на единна методологическа рамка и специални познания. Тъй като престъпленията се извършват онлайн, често има неясноти относно мястото за повдигане на обвинението и подсъдността;
- Също така, след като отделни случаи на онлайн престъпления срещу деца бъдат докладвани своевременно от дирекция „Киберпрестъпност“ към съответната прокуратура, понякога, по преценка на наблюдаващия прокурор, въпреки спецификата на реализираното киберпрестъпление и в противоречие с нормата на чл. 39, ал. 2, т. 3 от ЗМВР, **провеждането на процесуално-следствените действия се възлага на друга структура в МВР**, чиито служители не разполагат с необходимите практически знания и технически компетенции

**НЕОБХОДИМОСТ ОТ СПЕШНА
РЕФОРМА НА СИСТЕМИТЕ,
АНГАЖИРАНИ С РАБОТА С ДЕТЕТО
ПРЕДИ ТО ДА БЪДЕ В ДОСЕГ СЪС
СИСТЕМАТА НА НАКАЗАТЕЛНОТО
ПРАВОСЪДИЕ**

КООРДИНАЦИОНЕН МЕХАНИЗЪМ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ ПРИ РАБОТА В СЛУЧАИ НА ДЕЦА, ЖЕРТВИ НА НАСИЛИЕ ИЛИ В РИСК ОТ НАСИЛИЕ

- **Липса на оперативен синхрон** и ясно дефиниране на отговорностите, респ. случаи на разнобой и конкуренция;
- **Текучество** и трудности пред това детето да изгради **доверителна връзка** с водещия експерт;
- **Липсват методически указания** за работа по случаи на онлайн насилие и експлоатация;
- **Липсват редовни съвместни обучения и работни срещи** на представителите на различните институции за работа по Координационния механизъм

СИСТЕМА НА ЗАКРИЛА НА ДЕТЕТО

- Висока натовареност на работещите в ОЗД (в шест области един социален работник проследява и взема решения за над 100 случая на деца), **липса на професионални стандарти**, липса на качествена подготовка и последващи обучения, мониторинг, супервизия;
- Липса на ефективно сътрудничество и координация между системата за закрила на детето, системата на социални услуги, полицията и правосъдната система;
- Бланкетни социални доклади, **неразкриване на случаи!**

НЕОБХОДИМОСТ ОТ СПЕШНА РЕФОРМА НА СИСТЕМАТА НА БОРБА СРЕЩУ ПРОТИВООБЩЕСТВЕНИ ПРОЯВИ НА МАЛОЛЕТНИ И НЕПЪЛНОЛЕТНИ

- Липса на достатъчно възстановителни практики и на специализирани услуги за деца в конфликт със закона;
- Нужда от **широк каталог от възстановителни практики** за деца в конфликт със закона, които да обединяват съдържателно усилията и ресурсите на **правосъдната, социалната, здравната и образователната система!**

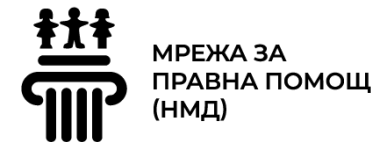
НАЦИОНАЛНА
МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

НМД е част от новосформираната
работна група към МП за изготвяне на
нов Закон за детското правосъдие

Снимка: Министерство на правосъдието

МРЕЖА ЗА ПРАВНА ПОМОЩ НА НМД

- **12 стратегически дела** - 3 дела за обида и клевета; 1 производство пред Европейския комитет за социални права за ОГРДВ; 1 дело пред АССГ за медицинските храни; наказателното дело срещу Д. Хъл за системно блудство с 14 момчета; 1 дело за неправомерно прекратено досъдебно производство по случай на блудство с дете; 1 случай на родителско отвличане във Великобритания; 1 дело за имотна измама, жертва на която е майка с ментални затруднения, чиято възможност за ползване на общинско жилище е застрашена; 1 дело на непълнолетна майка, жертва на сексуално насилие, която живее в резидентна услуга, разделена с детето си; НМД - официално искане до ЕСПЧ за встъпване като трета страна по съединени дела на родители с нарушено право на семеен живот; 1 знаково възпитателно дело по ЗБППМН;
- Правно-дискусионен форум **LexTalks 2025 (31.01 – фиксирана дата за ежегодно провеждане на форума);**
- **pravnapomosht@nmd.bg; georgi.elenkov@nmd.bg**

БЕЛЕЖНИК

– КЛЮЧОВ ЗАСТЪПНИЧЕСКИ ИНСТРУМЕНТ

14-то издание на Бележник

- Оценка **3.53**, 40 автори и 7 външни оценители, рекордни близо **8000** анкетирани – **3141 деца**, 4617 пълнолетни;
- Представяне пред институции в „триъгълника на властта“;
- **Представяне в още 6 града в страната** - Варна, Дупница, Силистра, Ямбол, Стара Загора и Русе!
- **Широко медийно отразяване** (новинарски емисии на bTV, Нова, радио, вестници), плюс **1 месец партньорство с Българското национално радио**;
- **Ключов тематичен дял – „Правосъдие за деца“!**

<https://nmd.bg/politiki/pravosadie>

**БЕЛЕЖНИК
2025**

КАКЪВ Е СРЕДНИЯТ
УСПЕХ НА ДЪРЖАВАТА
В ГРИЖАТА
ЗА ДЕЦАТА?

**7700+ деца и възрастни оцениха
политиките на държавата за Бележник 2025**

НАЦИОНАЛНА
МРЕЖА ЗА ДЕЦАТА

НМД: МРЕЖА ЗА
ПРАВНА ПОМОЩ

Наказателното правосъдие в досег с детето в България – ключови каузи на гражданския сектор

16 юли 2025 г.

Георги Еленков, директор „Политики за децата“